

Robert Mugabe. Still going wrong.

ARKIV: AP 2007

Skrattet som fastnar i halsen

OBEROENDE
LIBERAL

Posten som ny ordförande i FN:s kommission för hållbar utveckling gick till Zimbabwe.

Zimbabwe.

Det land där den 83-årige envåldshärskaren Robert Mugabe, som styr sedan självständigheten vanns 1980, med brutala medel fortsätter att slå ned oppositionen och arresterar advokater och journalister.

"Ingen går omkring utomhus efter sju på kvällen om man inte vill bli misshandlad", säger en Hararebo i en rapport från Human Rights Watch.

Det är samma land som Mugabe har förvandlat från en bördig afrikansk kornbod till ett fattighus där brist råder på mat, mediciner och drivmedel, där hushållens el stängs av under 20 av dygnets timmar, där regeringen nyligen sexdubblade majspriset, där inflationen uppgår till cirka 2200 procent, där arbetslösheten ligger kring 80 procent.

Zimbabwe i täten för världens hållbara utveckling?

Den slutna omröstningen i FN-kommissionen på fredagen slutade med rösterna 26–21 till förmån för den zimbabwiske miljöministern Francis Nhembe, en person som inte ens kan resa fritt eftersom USA och EU infört resesanktioner mot Mugabes regering.

Valet är ett hån. Det förolämpar alla som tror på FN, alla som slåss för mänskliga rättigheter och alla som hoppas att det går att göra något åt klimatförändringarna.

Att världsorganisationen varit tungrodd, ineffektiv, korrupt och tragiskt nog även passiv vid folkmord finns det alltför många exempel på. Bara det faktum att Libyen 2003 valdes att leda FN:s kommission för mänskliga rättigheter...

Det kunde ha blivit så mycket bättre. Den förra generalsekreteraren, karismatiske Kofi Annan, hade höga ambitioner. Men inte heller Annan fick mycket gjort på reformfronten. Och FN:s nya råd för mänskliga rättigheter har blivit en besvikelse.

Men i Sverige är stödet för FN helgjutet. Som alltid.

"Sverige kommer att fortsätta att ge arbetet med och inom Förenta Nationerna ett starkt stöd", sade utrikesminister Carl Bildt (m) när han i riksdagen den 14 februari i år läste upp regeringens utrikesdeklaration.

Är det fel? Borde FN skrotas?

Svaren måste, trots allt, bli nej. Det tål att upprepas: skulle FN läggas ned måste det skapas på nytt. FN:s humanitära arbete är i sina bästa stunder lysande och världen behöver en hoppningivande global kraft som motvikt till supermaktshegemonin.

Bildt fortsatte, som väl var, med orden: "Vi strävar efter en fortsatt förstärkning och reformering av världsorganisationen."

FN:s 192 medlemsländer måste se till att reformera kraftfullt.

Zimbabwe skapar inte någon hållbar utveckling.

Varken för världen eller FN.

AKTUELLA FRÅGOR

Debattredaktör: Lasse Hansson, 040-28 10 13 Fax: 040-93 96 56 E-post: aktuella@sydsvenskan.se

"Förbättra äldrevården"

Socialstyrelsen har riktat allvarlig kritik mot äldrevården. Det finns ett behov av genomgripande utveckling och förbättring av kvaliteten i vården. Det krävs samtränad personal och hög tillgänglighet, skriver Gunnar Akner, docent i geriatrik i Stockholm, och Barbro Beck-Friis, professor emeritus i geriatrik.

I en färsk lägesrapport om primärvården kritiserar Socialstyrelsen än en gång den låga kvaliteten på läkemedelsbehandling inom äldrevården: den uppfyller inte krav på god, kunskapsbaserad och ändamålsenlig vård och den kan inte anses vara vare sig säker eller effektiv.

Eftersom behandling med läkemedel är en spegel av de hälsoproblem som handläggs inom hälso- och sjukvården innebär Socialstyrelsens bedömning att den medicinska kvaliteten inom äldrevården är orimligt låg. En rad rapporter från bland andra landstingsrevisorer bekräftar Socialstyrelsens bedömning.

Man kan fråga sig hur denna situation har uppstått trots att läkare och vårdpersonal vid olika kliniker och mottagningar gör så gott de kan, ofta med hög ambitionsnivå, trots att vi aldrig haft fler läkare och sjuksköterskor i vår historia och trots att vi avsätter mycket stora resurser till äldrevården.

Enligt Socialstyrelsen avsatte vi i Sverige år 2005 totalt cirka 162 miljarder kronor för vård och omsorg för personer 65 år och äldre, vilket motsvarar 6,1 procent av BNP. Av dessa är bara en mindre del personer sjuka och vårdkrävande.

Förklaringen till den mycket ojämna kostnadsfördelningen i befolkningen är att ålder är den i särklass starkaste riskfaktorn för att drabbas av olika sjukdomar och skador med åtföljande behov av medicinsk behandling och vård.

Vi anser att orsaken till den låga medicinska kvaliteten i äldrevården är:

- ▶ att de medicinska behoven inte tillgodoses,
- ▶ att läkaren blivit konsult,
- ▶ att sjuksköterskan blivit administratör,
- ▶ att 40 procent av övrig vårdpersonal i den kommunala äldrevården saknar adekvat utbildning,

ARKIV:LINDA AXELSSON 2004

Äldrevården måste få ta tid.

revården saknar adekvat utbildning,

- ▶ att kompetent arbetsledning vanligtvis saknas,
- ▶ att det saknas behandlingsforskning för äldre personer.

Äldre människor har, precis som yngre, rätt till och förväntar sig god hälso- och sjukvård. Detta innebär att ansvarig läkare och övrig vårdpersonal har överblick över de aktuella hälso-problemen, hur de utvecklats över tid och effekten av tidigare behandlingar. De skall ha ett sammanhängande aktuellt behandlingsprogram som innefattar alla aktuella behandlingsmetoder där alla delarna hänger ihop och understöder varandra. Regelbundet återkommande återbesök i lugnt skede för bedömning av förloppet skall ingå.

Vi måste erbjuda de äldre patienterna gedigen geriatrisk kompetens i handläggningen av deras hälsoproblem, samtränad personal och hög tillgänglighet vid hastiga försämringar av hälsotillståndet. Dessutom behö-

ver äldre personer mer tid än yngre, både för samtal och diskussion kring sina hälsoproblem och olika behandlingar samt för återhämtning efter akuta försämringstillfällen.

Till detta skall läggas att all personal som handlägger äldre personers hälsoproblem måste ha adekvat utbildning och regelbunden fortbildning i äldrevård. Arbetet med de enskilda patienterna måste ske i en anda präglad av vetenskapligt förhållningssätt, etisk medvetenhet och serviceanda.

Socialstyrelsens aktuella rapport visar att dagens svenska äldrevård tyvärr inte uppfyller dessa rimliga krav och förväntningar. Det finns därför ett behov av genomgripande utveckling och förbättring av kvaliteten i äldrevården som främst tar

sikte på att utforma en sammanhängande vårdorganisation för både öppen och slutna vård som är anpassad för äldre personer, där den enskilde äldre patienten verkligen ställs i centrum.

Detta kan sammanfattas i följande övergripande vision för kvalitet i äldrevården: bästa möjliga hälso- och sjukvård samt omsorg anpassad till den enskilda äldre personens önskemål och förhållanden.

En mer ändamålsenligt organiserad äldrevård

har stora förutsättningar att lösa många av de kvalitetsproblem som Socialstyrelsen framhåller och samtidigt fungera som kvalitetsnorm för äldrevården. Den kan bidra till att skapa ett positivt utvecklingsklimat inom äldresektorn och därigenom till rekrytering av läkare och vårdpersonal samt ge möjligheter till behandlingsforskning inom den vanliga vårdverksamheten.

GUNNAR AKNER
BARBRO BECK-FRIIS
13 maj 2007

Folkpartiets kvinnoförbund Liberala kvinnor valde på lördagen enhälligt riksdagsledamoten Birgitta Ohlsson till ny ordförande.

Ett spännande val. Ohlsson, som 1999–2002 var ordförande i partiets ungdomsförbund, kan betecknas som en radikal liberal.

"Feminismen hör hemma i liberalismen och måste försvaras tydligare av folkpartiet", säger hon.

Valberedningens Helena Bargholtz beskrev i ett pressmeddelande igår den nya ordföranden som "kunnig och hungrig, en mått feminist är en dålig feminist".

Hungrig, säkert. Och eftersom Birgitta Ohlsson är vegetarian – om än inte vegan som förr i tiden – är väl de enda grisar hon kan tänka sig att sluka mansgrisar.